

raconar, apartar,¹² degué néixer d'ARRIMAR en formes com *arrimaré* > *arrimiré* (potser no sense reminiscència del germanisme antic ARRAMIR), per encreuament amb *arrambar*. En formes com *arromar* i *arromb* que cita AlCM, hi ha en canvi contaminació amb *arrombar* (cast., on resulta d'ARRIMAR × RUMB). En *arrembellar-se*, que el DAG. dona del Ripollès amb la definició 'enfilarse, irarse, enfurismarse', deuen haver contribuït *arrambatge* i *rampell*.

¹ El sentit d'aquest, 'emportar-se bruscament', ja s'allunya més, i aquest ja es troba també entre valencians: «quan els conviden en algun puesto, *arramblen* en tot, deixant-se els plats i cassòles casi escurats», MGadea, *T. del Xè* II, 82; «el riu va **eixarramplant** 'va guanyant terreny sobre els conreus' (encreuat amb *eixamplar*) a Cervera M. — ² En la *Stolonomie* (S. XVI?), i en els articles *tambour* i *pavesade* en Guillet (1678) i en un doc. de 1627; l'italià Crescenzo usa una variant (alterada per etimologia popular *arrombate* (1647); es nota que en una galera del S. XV reproduïda a la p. 749 encara no hi *rambades*. També va passar a Rabelais: «poupes, proes, fougons, tillacs, coursies et *rambades*», «amis, portez-moi ici derrière de ces *rambades*», III, cap. 52, p. 228, i cap. 18. Sainéan *La Langue de Rab.* I, 122, el cita també en Brantôme, i el fa venir del prov. *rambado*. — ³ Incert ja si va amb això un substantiu que podria derivar-ne amb el sentit d'aplec, reunió' (però cf. també cat. *romboll* 'terbolí, remolí'): «se tirassant a cambo nuso, / come un *rambai* de lagramuso» 'comme un tas de lézards gris', *Calendau* X, 40.6. — ⁴ Per a *arrembare* strascicarsi il cavallo innanzi a fatica», cal tenir en compte, d'altra banda, REW, 7200. — ⁵ Des de Sàser degué passar al nostre Alguer, car allí en lloc de *arramba* diuen *arrimba*, BDLC XIII, 270. D'altra banda, a Tortosa, «lo troba *arriblat* a la vora de la llar escalfat-se», Vergés i Paulí, *Espurnes* V, 6; aquí és encreuament de *arrambat* amb *arimat*. — ⁶ Hom ha dit també si podria venir del mot per a 'clau fort i ganxut' (cat. *rampogoll*, fr. *crampon*) que en definitiva prové del germànic *HRAMP (per exemple així Pezard, *Rom.* LXXIII, 520-1), és a dir no atenent més que a l'aspecte semàntic (els *rampogolls* usats per aferrar la nau enemiga). Idea fonèticament impossible en oc.-cat., i en italià tant o més (e de la forma *arrembare*, *mm* del napolità, que prova com no pot tractar-se de la sonorització dialectal MP > mb d'alguns parlars del Mezzogiorno, que ni en aquests no arriba fins a *mm*). Els Kahane criden l'atenció sobre el turc *rampa* «grappling hook» i 'abordatge', *rampa etmek* 'abordar (en batalla)', *Jouru. Am. Or. Soc.* LXII, 252, i aquest sí que podem admetre que ve del germanisme italià *rampa* 'grapa, urpa', per més que ells mateixos hi facin la reserva que el mot italià per a «grappling hook» és *rampino*: tant se val, en rigor. ¿Podríem salvar doncs la idea fent la hipòtesi d'una pronúncia neogrega μπ = mb, pensant en l'època de les grans batalles navals dels Ss. XVI-XVII amb

vaixells turcs tripulats per pilots grecs? De cap manera: un mot documentat ja en el S. XIV (i en un ambient lingüístic com el d'Eiximenis), vivíssim en els Alps provençals i fins al Forés, no podria haver nascut en l'ambient turco-grec de Lepanto, etc. — ⁷ «Barte» en el glossari d'Elbing (532). Val a dir que no s'hi llegeix clar si és *romestue* o *romescue* (-ue de tota manera és sufix conegut en la llengua), però encara que ací hi hagués un compost amb un **escue* parent del ll. *ascia*, germ. *ax*, gr. ἀξίλη, sempre tindríem l'arrel ROM/REM-. — ⁸ Com es veu aquest ho separa molt, però és a base d'admetre per a l'últim una explicació ben rebuscada de l'arrel, on alternarien VERB- amb QERBĤ-, QREMBĤ- i finalment QREMB-. Sens dubte no oblidó que una R-originaària sol donar ἐρ- o ὀρ- en grec, encara que no sigui en totes les formes de grec; tampoc no oblidó, però, que en indoeuropeu alternen sovint les variants radicals en s- i amb zero inicial o y- (i sr- sí que dona normalment gr. ῥ-). Pel que fa al grec res no suggereixo, doncs, en ferm. — ⁹ Hi ha contacte amb *lambhate* 'ell agafa' (IEW, 652.1), però no n'hi haurà amb l'arrel de *lambate*, ra-, 'penja' i menys alla de la del gr. λαμβάνω 'prenç', com ho demostra la bh índica, que no es confon amb b ni gū, originàries en aquestes altres arrels. — ¹⁰ I no manlevat del ll. *rapere*, com diu Gustav Meyer, *Alb. Gramm.*, 99. Ho he de deixar, és clar, per als especialistes. Però els especialistes lexicòlegs d'aquestes llengües indoeuropees tan escassament documentades han de tenir més en compte els ètims pre-romans, ben establerts per la romanística, que no solen fer fins ara, en què sembla com si no es comptés amb altre coneixement científic que el del llatí, el grec o el germànic. — ¹¹ Una senyora, que sembla haver recollit vocabulari a Sta. Coloma de Queralt, diu que vol dir 'bugada': «aquesta setmana he passat l'*arrambatge* el dijous» (1972); ¿ho entén bé? — ¹² Aquesta en tot cas és l'acc. més viva i corrent, que jo mateix havia sentit en llavis de Josep S. Pons i a altra gent d'Illa de Tet. El mestre Pons alguna vegada també en el sentit de 'refugiarse': «ací s'havien vingut a *arrami* en el segle XVI o XVII» deia un altre dia (1960) crec que visitant Casafabre. «Sant Guillem havia vingut a *arrami* en aquella barraca» (a Leca), Corsaví, 1959; s' *arrami* 'arraular-se, refugiar-se' Arles id.; Pons ho sol escriure com a reflexiu: «un dolmen --- ens vàrem *arremir* tots tres sota de la taula d'aquella sepultura» (durant un xàfec), però algun cop com a transitiu: «les gallines --- cada tarda les *arremia* al joquiner» (*Set Sivelles*, pp. 115, 144); Grandó defineix «posar a l'abric; ranger, garer» (*Misc. Fabra*, 182); Saisset com a participi: «corriu! — Ont és? — A dalt! Lo són vist a muntar! --- se deu estar per 'quí, *arramit*, a les fosques! Mé ja te caçarem les mosques! Que siguis per munt o per 'vall, t'atraparem l'amagatall» (ed. *Perpinyanenques*, p. 81; ed. *Catalanades*, p. 124). Antoni Cayrol li dona algun matís lleument diferent ('aferrar-se' sembla): «una